

Προδοσία

*Μία κριτική προσέγγιση
της κουλτούρας του βιασμού
στις αναρχικές υποκουλτούρες*

μετάφραση από...

Words to Fire Press

wordstofire@riseup.net

(αντί) εισαγωγής:

Η μπροσούρα «betrayal» («προδοσία»), μεταφράστηκε, σε πρώτο χρόνο, ώστε να συνδράμει μεταξύ άλλων, ως συνοδευτικό υλικό στην εκδήλωση-συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στις 15 Απριλίου του 2016, από την «πρωτοβουλία ενάντια στο σεξισμό, την πατριαρχία, τους έμφυλους διαχωρισμούς και διακρίσεις» του ρεσάλτο με τίτλο: «ο πολιτισμός επιβολής και βίας πάνω στο ανθρώπινο σώμα -που ιεραρχείται στη βάση έμφυλων, σεξουαλικών, βιολογικών, φυλετικών κι άλλων διαχωρισμών- και η διαστολή του όταν ένα σύστημα βρίσκεται σε κρίση / τόπος: «ελλάδα» - σώμα: «γυναικείο-θηλυκό»».*

Η επιλογή της μετάφρασης και έκδοσής της έγινε για αρκετούς λόγους αλλά θα αναφέρουμε μόνο τους κυριότερους από αυτούς. Ο πρώτος έχει να κάνει με την αφετηριακή κίνηση της πρωτοβουλίας να ασχολείται με εκείνα τα ζητήματα που θεωρούμε -τόσο μεταξύ μας όσο και γενικότερα- είτε πως δεν είναι ευρέως οικειοποιημένα και γνωστά, είτε πως αντιμετωπίζονται ως αυτονόητα και δεδομένα, είτε κρίνονται ως ζητήματα με τη λογική της περιπτωσιολογίας και εξαίρεσης, είτε -ακόμα χειρότερα- ότι κάποια από αυτά τα ζητήματα θεωρούνται ανύπαρκτα. Ο δεύτερος λόγος αφορούσε εκείνη τη βραδιά και το θέμα της συζήτησης, που επιθυμούσαμε να έχει ένα χαρακτήρα γενικότερων ερεθισμάτων, ακόμα κι αν κάποια από αυτά δεν αποτελούσαν απαραίτητα συλλογικές μας θέσεις. Ο τρίτος λόγος αφορούσε στις πολύπλευρες επιπτώσεις που βιώνουν, όχι μόνο η κοινωνία στο σύνολό της, αλλά και πιο συγκεκριμένα οι χειραφετημένοι άνθρωποι που αγωνίζονται και αντιστέκονται απέναντι σε ό,τι έχει επιφέρει η εποχή που ζούμε, στον τόπο που ζούμε –από την αντιεξεγερτική πολιτική (2008 και μετά), την εμφάνιση των φασιστών (επιθέσεις, δολοφονίες κ.ά.), την περιβόητη οικονομική κρίση, τα μνημόνια, τις πολύμορφες, πειραματικές και πολυάριθμες αντιστάσεις ενάντια τους και την απογοητευτική νηνεμία που τις ακολούθησε, τη σωρεία εκλογικών αναμετρήσεων, την εγκαθίδρυση

*** Αυτοοργανωμένος χώρος αλληλεγγύης & ρήξης ΡΕΣΑΛΤΟ**

Από τα μέσα Ιούνη 2005, στην Ερμού 9, στο Κερατσίνι, ξεκίνησε να λειτουργεί ο αυτοοργανωμένος χώρος αλληλεγγύης και ρήξης ΡΕΣΑΛΤΟ. Ένα εγχείρημα κοινωνικής - πολιτικής - πολιτισμικής παρέμβασης, αναρχικού - αντιεξουσιαστικού χαρακτήρα, στις περιοχές του Κερατσινίου & της Δραπετσώνας. Ένας χώρος αδιαμεσολάβητης επικοινωνίας, συναναστροφής και ανθρώπινης δημιουργίας, χωρίς ιεραρχίες και ειδικούς, μακριά από εμπορευματικές σχέσεις, θεαματικά και καταναλωτικά πρότυπα. Ένα πείραμα διασταύρωσης, γνωριμίας, συντροφικότητας και δράσης ενάντια σε κάθε μορφή εξουσίας.

Από το ΝΟΕΜΒΡΗ του 2014 το ΡΕΣΑΛΤΟ μεταφέρθηκε & λειτουργεί σε νέο ΧΩΡΟ, στην οδό ΕΒΡΟΥ 23 και ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ στα ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ (100m από την πλατεία Λαού).

του σοσιαλδημοκρατικού-ακροδεξιού μορφώματος -ως σωτήρας της ντόπιας κυριαρχίας- μέχρι τους μετακινούμενους πληθυσμούς, τα στρατόπεδα «φιλοξενίας», τους προσφυγικούς καταυλισμούς και τα διλήμματα μεταξύ σκύλας και χάρυβδης. Ας πούμε, λοιπόν, πως αν και μεταξύ μας υπάρχουν προβληματισμοί/ενστάσεις για κάποια από τα σημεία του «betrayal» συμφωνούμε πως τα ζητήματα που θέτει -με την προϋπόθεση ίσως να τα διαστείλουμε λίγο- αγγίζουν πιο διευρυμένες σχέσεις, αντιφάσεις και επιλογές των καιρών που ζούμε. Ας πούμε, πως κρίνουμε ότι μπορεί αυτή η μπροσούρα να αποτελέσει ένα λιθαράκι στην υπόκωφη ακόμα συζήτηση που αφορά στην αντιφατική κίνησή μας να αναπαράγουμε την επιβαλλόμενη λογική των κυριαρχικών διλημάτων ως τακτική, τρόπο, μέσο και περιεχόμενα πολιτικής συζήτησης (πάντα στο πλαίσιο της απελευθέρωσης, του αγώνα, της αλληλεγγύης και της επανάστασης). Που αφορά στην αντιφατική μας κίνηση να αναπαράγουμε την επιβαλλόμενη λογική του καθεστώτος έκτακτης ανάγκης στις διαπροσωπικές, διασυλλογικές και πολιτικές μας σχέσεις. Που αφορά στην αντιφατική κίνηση των αντιδράσεών μας απέναντι σε αυτές τις λογικές που είτε τις μορφοποιούν αποκλειστικά και μόνο στο καλούπι κάποιου ή κάποιων προσώπων (φτάνοντας στο σημείο να ιατρικοποιούν ή και να γραφικοποιούν τους φορείς τους) είτε αντίθετα γενικολογούν, αριστολογούν ή απλώς το βουλώνουν αρνούμενοι/ες να εστιάσουν και να παλέψουν ενάντια στις λογικές αυτές. Η συζήτηση έχει ανοίξει...

Και όπως αναφέραμε στο τέλος της εισήγησης εκείνη τη βραδιά: «αν η κρίση, οι φασίστες, η κατάσταση έκτακτης ανάγκης, οι μετανάστες/πρόσφυγες, όλα αυτά τα κρίσιμα και επιτακτικά ζητήματα της ζωής μας μπορούσαν να «απαντηθούν» κοιτώντας μόνο τις πλευρές εκείνες του πρίσματος που ονομάζονται έθνος, κράτος, καπιταλισμός θα είχαν ήδη «απαντηθεί»... Αυτό που μεταξύ άλλων λείπει είναι οι θεάσεις κι από εκείνες τις πλευρές του πρίσματος που υπάρχουν μεν αλλά δεν ασχολούμαστε τόσο δε ώστε να τις συμπεριλαμβάνουμε στις αναλύσεις και τις προτάσεις μας».

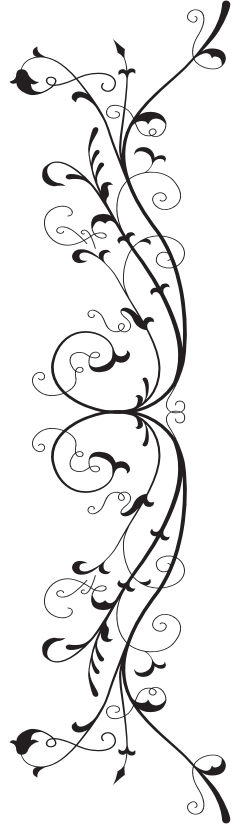
1 χρόνο μετά από εκείνη την εκδήλωση κι εκείνη την πρώτη μετάφραση, έχουν συμβεί πολλά κι έχουν δημοσιοποιηθεί άλλα τόσα σχετικά με σεξουαλικές βιαιοπραγίες και παραβιάσεις στους ριζοσπαστικούς “μας” χώρους. Η συζήτηση από υπόκωφη έχει πια ξεκινήσει. Αυτός ο λόγος αλλά και οι απαραίτητες μεταφραστικές, συντακτικές διορθώσεις και αποσαφηνίσεις που χρειαζόταν η πρώτη μετάφραση, μας ώθησαν να την (επανα)τυπώσουμε.

Το έντυπο αυτό, όπως και κάθε τι που εκδίδουμε, δημιουργούμε, φτιάχνουμε δεν έχει κάποιο αντίτιμο, γιατί το κόστος του είναι πραγματικά ανυπολόγιστο. Δεν υπάρχουν μεταξύ μας ειδικοί οποιασδήποτε εκδοχής (για παράδειγμα εξειδικευμένοι μεταφραστές, επιμελητές, γραφίστες κ.λπ.) παρά μόνο η συνδρομή και η συνεισφορά φίλων και συντρόφων/ισών, όπως συνέβη στη μετάφραση αυτής της μπροσούρας. Θα διανεμηθεί «χέρι με χέρι» σε όσους περισσότερους αυτοοργανωμένους χώρους, στέκια, καταλήψεις και ομάδες καταφέρουμε να το διανεμήσουμε. Εξυπακούεται πως όλο το υλικό θα υπάρχει διαδικτυακά αλλά η επαφή και η επικοινωνία είναι πάντα προτιμότερη.

κι ένα μικρό, επεξηγηματικό σχόλιο για τη γλώσσα...

...και την έμφυλη διάστασή της, ως ένα από τα ζητήματα που συναντήσαμε και σκοντάψαμε κατά τη διαδικασία της μετάφρασης και επιμέλειας αυτής της μπροσούρας. Αρχικά να πούμε πως εν γένει δεν θεωρούμε τη γλώσσα ένα ουδέτερο εργαλείο αλλά το αντιλαμβανόμαστε περισσότερο ως ένα ακόμα μέσο αναπαραγωγής των κυρίαρχων λογικών επιβολής, διακρίσεων και διαχωρισμών. Σε πρώτο χρόνο λοιπόν, μπήκαμε στην διαδικασία να αντιληφθούμε την επιλογή του τρόπου γραφής στο πρωτότυπο κείμενο και πώς εμείς θα μπορούσαμε όχι απλά να το μεταφράσουμε αλλά και να αποδώσουμε τις αγγλικές γλωσσικές, ριζοσπαστικές παρεμβάσεις τους στην ελληνική. Υιοθετήσαμε την επιλογή τους να χρησιμοποιείται ουδέτερη ως προς το φύλο γλώσσα αν και η συντριπτική πλειοψηφία των σεξουαλικών/σεξιστικών βιαιοπραγιών και παραβιάσεων είναι εμφυλο-ειδικευμένες. Διαπιστώσαμε, σε αυτή την επιλογή τους, πως παρά την ευκολία που προσφέρει το άρθρο (the), πολλές φορές χρησιμοποιούν τον πληθυντικό αριθμό προκειμένου να «κρύψουν» την έμφυλη διάσταση της γλώσσας όταν “μπαίνει από το παράθυρο”. Κι έτσι με τη σειρά μας προσπαθήσαμε να βρούμε τον τρόπο απόδοσης της απουσίας φύλου -δεδομένου ότι δεν μας διευκολύνουν ούτε τα άρθρα, ούτε οι καταλήξεις, ούτε οι αντωνυμίες κλπ- αξιοποιώντας τους ρηματικούς τύπους, χρησιμοποιώντας κατά στιγμές τις λέξεις άνθρωπος, πρόσωπο και άτομο και φυσικά παρακολουθώντας, όπου αυτό ήταν εφικτό, τους πληθυντικούς αριθμούς. Εντούτοις είναι σημαντικό να σημειώσουμε πως και πάλι δεν θεωρούμε πως καταφέραμε να εξαφανιστεί τελείως η έμφυλη διάσταση από τη μετάφραση.

πρωτοβουλία ενάντια στο σεξισμό, την πατριαρχία,
τους έμφυλους διαχωρισμούς και διακρίσεις
genderprw@gmail.com

ΑΡΝΗΣΗ

Έχουμε γαμω-σιχαθεί τις αρνήσεις¹. Απεχθανόμαστε να πρέπει να απολογούμαστε και να αιτιολογούμε τα λόγια μας προτού καν τα ξεστομίσουμε. Νιώθουμε πικρία για το πόσο εξειδικευμένες έχουν καταντήσει οι συζητήσεις για το βιασμό, τη σεξουαλική επίθεση και την κακοποίηση. Μας προσβάλλει και ντρεπόμαστε που πρέπει διαρκώς να επισημαίνουμε ότι δεν μιλάμε εκ μέρους όλων των επιζώντων², λες κι αυτό θα μπορούσε να είναι ποτέ δυνατόν. Φυσικά και εκτιμούμε ένα σωστά οριοθετημένο πλαίσιο συζήτησης που δεν θα προκαλεί εντάσεις. Πρόκειται για ένα καλό πρωτόκολλο. Όταν όμως οι έντονες προσπάθειες να αποφύγουμε να προκαλέσουμε ο ένας την άλλη χρησιμοποιούνται ως εργαλεία για να ξαποστείλουμε τις συζητήσεις σχετικά με τη διαπροσωπική βία στο περιθώριο, όταν χρησιμοποιούνται για να χωρέσουμε το ζήτημα σε ένα τακτοποιημένο μικρό κουτάκι το οποίο θα ανασύρεται μόνο σε ειδικές περιστάσεις, όταν ως εχέγγυο δίνεται μία ψευδαίσθηση «ασφάλειας», λοιπόν... τότε αρχίζουμε να τσαντιζόμαστε. Αν καλούμαστε να μιλάμε για την καταπίεση μας μόνο από θέση ασφάλειας, τότε θα σιωπούμε για πάντα. Αν δεν μπορούμε να μάθουμε να λειτουργούμε μέσα από τις προκλήσεις των φίλων και συντρόφων μας, τότε δεν θα έχουμε τα εργαλεία να λειτουργούμε υπό την απουσία τους. Μια ατμόσφαιρα αμηχανίας διαποτίζει τη συζήτηση, και απευθυνόμαστε στις συμβουλές των ειδικών, εν μέρει επειδή φοβόμαστε μην τυχόν και πούμε το λάθος πράγμα. Αλλά το μόνο για το οποίο μιλάμε είναι οι δικές μας εμπειρίες, ένα θέμα στο οποίο όλοι/ες είμαστε ειδικοί. Συνεπώς, ανυπομονούμε για εκείνη την ημέρα που δεν θα χρειάζεται να βάζουμε τους εαυτούς μας στη θέση του να αποκηρύττουμε, ή να κρατάμε οποιοδήποτε άλλου είδους ταμπέλα για αυτό το θέμα.

Την ίδια στιγμή, όμως, αναγνωρίζουμε ότι δεν έχουμε φτάσει σε αυτό το σημείο ακόμα. Αυτά τα ζητήματα εξακολουθούν να είναι τόσο φορτισμένα, και η διαθέσιμη υποστήριξη τόσο σπάνια, που τα λόγια μας έχουν τεράστια δυνατότητα να πληγώσουν. Οπότε, στο μεταξύ, πρέπει να προσέχουμε όταν μιλάμε για να μην γίνουμε ακούσιοι σύμμαχοι των δυνάμεων στις οποίες θέλουμε να αντιταχθούμε. Με αυτά υπόψη, προσφέρουμε μερικές διευκρινίσεις προτού ξεκινήσουμε...

Κάποιοι από τους ανθρώπους που έγραψαν αυτήν την προσούρα είναι επιζώντες, κάποιοι άλλοι αντανακλώνται σε ρόλους ως άνθρωποι που έχουν κακοποιηθεί στο παρελθόν, όλοι μας όμως μοιραζόμαστε τη δέσμευση στον αγώνα ενάντια στην Κουλτούρα του Βιασμού. Όπου εμφανίζεται στο κείμενο ο πρώτος πληθυντικός, το «εμείς», δεν αναφέρεται στους

[1] [ΣΤΜ] Στο πρωτότυπο αναφέρεται ως «disclaimer», μια λέξη που αποδίδεται κυρίως για γραπτές/προφορικές δηλώσεις αποποίησης ευθυνών.

[2] [ΣΤΜ] Στο πρωτότυπο κείμενο η λέξη είναι *survivor* και είναι όρος που έχει υιοθετηθεί τόσο στα αγγλοσαξωνικά ριζοσπαστικά κινήματα όσο και στα άλλα αντίστοιχα κινήματα της βόρειας και κεντρικής ευρώπης.

«επιζώντες», ούτε καν στους/στις συγγραφείς, αλλά σε όποιον συμφωνεί με τη θέση που κατατίθεται και ίσως ευρύτερα, σε όποιον βλέπει τον εαυτό του/της ως κομμάτι αυτού του αγώνα. Υπάρχουν σίγουρα επιζώντες των οποίων οι εμπειρίες φαινομενικά θα συγκρούονται με τα επιχειρήματα που διατυπώνονται εδώ. Αλλά σίγουρα τα παραδείγματα που παρατίθενται σε όλο το κείμενο δεν έχουν σκοπό να είναι εξαντλητικά ή συνολικά. Δεν βλέπουμε τις δικές μας εμπειρίες ως υποδείγματα των εμπειριών όλων των επιζώντων ή ακόμα και των περισσότερων επιζώντων. Ωστόσο, παραθέτουμε παραδείγματα για το πώς η Κουλτούρα του Βιασμού έχει πραγματωθεί στις ίδιες μας τις ζωές, γεγονός το οποίο θεωρήσαμε ότι αξίζει να μοιραστούμε.

Δικαίως θα δεχόμασταν την κριτική ότι επικεντρωνόμαστε τόσο έντονα στον αναρχικό χώρο, με τον οποίο φυσικά οι περισσότεροι επιζώντες δεν θα ταυτιστούν. Αλλά βρίσκουμε ελάχιστο νόημα στο να εκτείνουμε τους εαυτούς μας πέρα από τις δικές μας εμπειρίες, με την ελπίδα να γίνουμε πιο «σχετικοί/ες». Επίσης, ελπίζουμε ότι μια αναρχική ανάλυση για την Εξουσία και τον αγώνα παράγει ένα χρήσιμο πλαίσιο αποδόμησης της λειτουργίας της Κουλτούρας του Βιασμού, και ίσως θα μπορούσε να διαφωτίσει ακόμα και εκείνους που δεν είναι εξοικειωμένοι με την αναρχική υποκουλτούρα³. Πιστεύουμε πως οι δυναμικές που περιγράψαμε απηχούν εξίσου και σε άλλους πολιτικούς χώρους.

Ο ευγενικός μας αναγνώστης θα παρατηρήσει επιπλέον ότι έχουμε επιλέξει να χρησιμοποιούμε σε όλο το κείμενο ουδέτερη γλώσσα ως προς το φύλο. Εξυπακούεται πως η πλειοψηφία των επιζώντων είναι γυναίκες ή άνθρωποι που δεν συμμορφώνονται με τις πατριαρχικές έμφυλες ταυτότητες, ενώ, την ίδια στιγμή, η πλειοψηφία των δραστών είναι cis-gender⁴ άνδρες. Η ουδετερότητα της γλώσσας μας, δεν αποκρύπτει μόνο τη συστημική φύση αυτού του ζητήματος αλλά και του τρόπου με τον οποίο η διαπροσωπική βία έχει χρησιμοποιηθεί σταθερά ως ένα εργαλείο αποικιοκρατικής εισβολής, ιμπεριαλιστικής κατοχής και διατήρησης της λευκής κυριαρχίας. Αποκρύπτει τον τρόπο με τον οποίο, ιστορικά, η οργάνωση του αγώνα ενάντια στη διαπροσωπική βία έχει μονοπωληθεί από τις λευκές μεσοαστές φεμινίστριες, αφήνοντας εκτός, και με ελάχιστη πρόσβαση στις υποστηρικτικές δομές, γυναίκες έγχρωμες, φτωχές γυναίκες, queer και trans κοινότητες. Δεν ήταν στις προθέσεις μας να αποπολιτικοποιήσουμε τη φύση της διαπροσωπικής βίας με μία γλώσσα ουδέτερη ως προς την έμφυλη διάστασή της (εξυπακούεται πως όταν φτάνουμε στην έμφυλη διάσταση δεν είμαστε καθόλου ουδέτερα πρόσωπα!). Ωστόσο -και έχοντας ξεκαθαρίσει τα παραπάνω- θέλουμε επίσης να αναγνωρίσουμε ότι οι άνθρωποι όλων των ταυτοτήτων, σε όλα

[3] (ΣτΜ) Η έκφραση στο αγγλικό κείμενο είναι *anarchist subculture*, την οποία και διατηρήσαμε ως έχει, κρίνοντας πως η χρήση κάποιας άλλης έκφρασης, πιο οικείας στον αναρχικό χώρο της Ελλάδας, ενδεχομένως να προσπερνούσε το αρχικό νόημα.

[4] (ΣτΜ) *Cis-gender*: οι άνθρωποι που συμπίπτει ο αυτοπροσδιορισμός του κοινωνικού τους φύλου με το βιολογικό τους φύλο.

τα πεδία της κοινωνικής ζωής, ενδέχεται κάποια στιγμή να είναι είτε επιζώντες είτε δράστες, είτε κάποιες φορές και τα δύο ταυτόχρονα. Δεν θα θέλαμε όλα εκείνα τα πρόσωπα που οι εμπειρίες τους δεν τακτοποιούνται στα καταπιεστικά διπολικά σχήματα, να περιθωριοποιηθούν ακόμα και σε αυτή την μπροσούρα.

Τέλος, παραθέτουμε μερικούς ορισμούς, όχι τόσο για να υπαγορεύσουμε πώς πρέπει να χρησιμοποιούνται αυτές οι λέξεις, όσο για να γίνει κατανοητή η χρήση τους στο παρόν κείμενο:

Κουλτούρα Βιασμού – Μια κουλτούρα η οποία αναζητά τρόπους για να δικαιολογήσει, να επιτρέψει, να φυσικοποιήσει και να ενθαρρύνει τη διαπροσωπική βία.

Διαπροσωπική Βία – Ένας πολύ γενικός όρος που συνήθως χρησιμοποιείται για να περιγράψει διαφορετικές μορφές βίας που ασκούνται σε μία διαπροσωπική βάση, αλλά οι ρίζες τους βρίσκονται σε εκτεταμένα συστήματα εξουσίας. Ο βιασμός, η σεξουαλική κακοποίηση, η σεξουαλική παρενόχληση, όπως και η σεξουαλική, σωματική και συναισθηματική κακοποίηση μέσα σε σχέσεις, είναι όλα παραδείγματα διαπροσωπικής βίας.

Επιζώντας – Ένα άτομο το οποίο έχει βιώσει ή βιώνει διαπροσωπική βία, όπως αυτή καθορίζεται από τους ίδιους τους επιζώντες.

Δράστης – Ένα πρόσωπο που έχει ασκήσει διαπροσωπική βία σε ένα άλλο πρόσωπο ή πρόσωπα, όπως καθορίζεται από τον επιζώντα(ες).

Αυτονομία του Επιζώντα – Το θεωρητικό θεμέλιο πάνω στο οποίο βασιζονται οι περισσότερες ριζοσπαστικές υποστηρικτικές δομές. Η Αυτονομία του Επιζώντα στηρίζεται στην αντίληψη ότι πρέπει να προσφέρεται στους επιζώντες η δύναμη και η αυτονομία να αποφασίζουν για τον εαυτό τους πώς θέλουν να αντιμετωπίσουν το ίδιο τους το τραύμα, και παράλληλα ότι οι ρόλοι των υποστηρικτών είναι να ενδυναμώσουν και να ενθαρρύνουν αυτήν την αυτονομία. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με άλλες προσεγγίσεις οι οποίες δεν αντιμετωπίζουν τους επιζώντες ως πρόσωπα που κατανοούν καλύτερα από τον καθένα τις ίδιες τους τις ανάγκες ή δεν αναγνωρίζουν πως κάθε επιζώντας έχει πραγματικά μοναδικές και διαφορετικές ανάγκες, αλλά αντίθετα τείνουν να επιβάλλουν το «σωστό» τρόπο επούλωσης.

Απολογητές – Εκείνοι οι οποίοι, μέσα από την δράση ή την αδράνεια τους, επιδιώκουν να συντηρούν την εξουσία του/των δράστη/ων ή/και την αποδυνάμωση του/των επιζώντα/ων αναπαράγοντας έτσι την Κουλτούρα του Βιασμού.

Διαδικασία απολογισμού – Μια διαδικασία κατά την οποία ένας δράστης αποπειράται να απολογηθεί στους ανθρώπους που έχει βλάψει, και μπαίνει σε διαδικασία αναστοχασμού με απώτερο σκοπό μακροπρόθεσμα να αλλάξει συμπεριφορά.

Θα νόμιζε κάποιος ότι, απ' άκρη σ' άκρη στον αναρχικό χώρο, όπου κι αν στραφείς, υπάρχει μια κοινότητα που ρημάζεται από βιασμούς, σεξουαλικές επιθέσεις και κακοποιήσεις. Αυτοί οι κύκλοι δεν είναι ούτε καινούριοι, ούτε και εμφανίζονται αποκλειστικά στους αναρχικούς. Με μία πρώτη ματιά, εκπλησόμαστε που και οι δικές μας κοινότητες είναι τόσο ευάλωτες όσο οποιαδήποτε άλλη στη διαπροσωπική βία. Άλλωστε, αφετηρία μας δεν είναι η αντίσταση ενάντια στην κυριαρχία, χωρίς την οποία η διαπροσωπική βία δεν θα μπορούσε να υπάρξει; Κι όμως, αυτό που συνέχει αυτές τις κοινότητες, μια υποτιθέμενη κοινή πολιτική ή μια πολιτική ανάλυση, αποτελεί συχνά και το πιο αδύναμο σημείο στις αναρχικές απαντήσεις απέναντι στη διαπροσωπική βία. Παρόλο που απαρτίζουν κοινότητες οι οποίες είναι ξεκάθαρα πολιτικές στη φύση τους, οι αναρχικοί συχνά αποπολιτικοποιούν τη διαπροσωπική βία και τη διαχωρίζουν από τις συστημικές, εξουσιαστικές της ρίζες. Για παράδειγμα, η ανάγκη για καλές πρακτικές συγκατάθεσης συγχέεται συχνά με την πεποίθηση ότι αν ο κόσμος ενημερώνεται σχετικά με τη συγκατάθεση τότε θα μετασχηματιστούν οι κοινότητές μας, λες και ο βιασμός είναι το αποτέλεσμα άγνοιας και παραπληροφόρησης και όχι κάτι βαθιά θεμελιωμένο στις δομές εξουσίας. Οι στρατηγικές που έχουν υιοθετηθεί από τους αναρχικούς, όπως η διαδικασία απολογισμού, πιο συχνά αποτυγχάνουν, παρά επιτυγχάνουν να αντιμετωπίσουν τη διαπροσωπική βία ανάμεσά μας.

Η προφανής αποτυχία της διαδικασίας απολογισμού να μετασχηματίσει τις κοινότητές μας, συνήθως εξετάζεται έξω από το πλαίσιο αυτής της αποτυχίας, χωρίς να εξετάζονται οι ευρύτερες κοινωνικές δυνάμεις που συνεισφέρουν σε αυτήν. Αυτό το λάθος είναι αποτέλεσμα και πρόδρομος της διαδικασίας απολογισμού. Η διαδικασία απολογισμού στενεύει την οπτική μας· ενώ μας φέρνει αντιμέτωπους με εκτεταμένα συστήματα εξουσίας, ταυτόχρονα μας καθησυχάζει διαβεβαιώνοντάς μας ότι με την ενασχόληση ατομικών περιστατικών θα καταφέρουμε να αποδομήσουμε τα συστήματα εξουσίας. Μιλάμε για πατριαρχία, αποικιοκρατισμό, ετεροσεξισμό αλλά ασχολούμαστε μόνο με έναν δράστη. Στις καθημερινές μας συζητήσεις, συμφωνούμε ότι «η εξουσία δεν παραχωρεί τίποτα χωρίς την απειλή βίας», αλλά οι προσπάθειές μας στον απολογισμό συνήθως παίρνουν τη μορφή ηθικής πειθούς, βασιζόμενες σε φιλελευθερο-αστικές νοηματοδοτήσεις σχετικά με την έννοια της επιλογής. Λες και οι επιλογές μας είναι κάτι παραπάνω από μια υπολογισμένη αντίδραση στις υλικές συνθήκες εντός των οποίων βρισκόμαστε. Βέβαια, ένας δράστης επιλέγει να επιδιώξει ή να απορρίψει να κάνει τον απολογισμό του, αλλά τί είναι αυτό που κάνει την επιλογή του αυτή δυνατή; Ποιες συνθήκες τροφοδότησαν την πεποίθηση σε κάθε δράστη ότι έχει το όποιο δικαίωμα πάνω σε κάποιον

άλλον άνθρωπο; Αυτές ακριβώς είναι οι συνθήκες που, όταν κάποιος τις κοιτά από το πρίσμα του αγώνα, πρέπει να αναγνωριστούν ως αυτό που είναι: εχθρικό έδαφος. Από αυτήν τη συνειδητοποίηση θα προσπαθήσουμε να ξεκινήσουμε την επίθεσή μας.

Η επιμονή ότι η διαπροσωπική βία εκτείνεται και πέρα από τους πραγματικούς δράστες δεν θέλει να απομακρύνει την ευθύνη από τους δράστες. Αντιθέτως, θέλει να φέρει στο προσκήνιο πολλούς παράγοντες που τους δίνουν την δυνατότητα να αποφεύγουν τον απολογισμό. Όπως ακριβώς ο αστός γιάπης χρειάζεται ένα μεγάλο και περίπλοκο κοινωνικό σύστημα για να συγκαλύψει τις αρνητικές συνέπειες του καταστροφικού τρόπου ζωής του, έτσι συχνά γίνεται εφικτό να αρνείται και ο δράστης τον απολογισμό, εξαιτίας ενός παρόμοιου κοινωνικού δικτύου. Τέτοια δίκτυα δεν αποτελούνται μόνο από εκείνους που ξεκάθαρα υπερασπίζονται έναν δράστη, αλλά και από όλους εκείνους που εξασφαλίζουν να παραμένει γερμένη η πλάστιγγα της ισορροπίας δυνάμεων υπέρ του δράστη. Το πώς αυτό συμβαίνει με πρακτικούς όρους, ποικίλει. Η φίμωση, η καταστολή, η αποκατάσταση ή όπως συμβαίνει συχνότερα συνδυασμοί κάποιων ή και όλων αυτών των μεθόδων μαζί, χρησιμοποιούνται ενάντια στους επιζώντες και τον αγώνα τους. Ο καθοριστικός παράγοντας θα είναι πάντα ό,τι αναπαράγει πιο αποτελεσματικά την Κουλτούρα του Βιασμού.

Η ΣΙΩΠΗ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ

«Στο τέλος, δεν θα θυμόμαστε τα λόγια των εχθρών μας, αλλά τη σιωπή των φίλων μας»

Ο όρος «σιωπή» είναι δημοφιλής στις κοινότητές μας, αλλά μόνο με μία περιορισμένη σημασία. Το να αποκαλείς έναν επιζώντα ψεύτη, το να επικαλείσαι τις σεξουαλικές του εμπειρίες, τις αποκλίσεις ή το στυλ του ντυσίματός του για να του ρίξεις το φταίξιμο ή αλλιώς για να υπονοήσεις ότι «πήγαινε γυρεύοντας», όλα αυτά είναι συμπεριφορές που οι περισσότεροι αναρχικοί θα αποδοκίμαζαν, αλλά ταυτόχρονα πολύ σπάνια θα έμπαιναν στον κόπο να συγκρουστούν με αυτές. Αυτή η υποκριτική νοοτροπία κρύβει ένα μεγαλύτερο πρόβλημα, το οποίο αποκαλύπτεται με μία πιο προσεκτική ματιά πάνω στη γενικότερη αντίληψή μας για τη «σιωπή». Τα προαναφερθέντα ισχύουν προφανώς μόνο για τον επιζώντα που έχει εγκალέσει τον δράστη του ή έχει μιλήσει ανοιχτά για τις εμπειρίες του. Στην πραγματικότητα όμως πολλοί επιζώντες δεν φτάνουν καν τόσο μακριά.

Τί είναι λοιπόν αυτό που τους κάνει να σιωπούν; Μήπως οφείλεται στο ότι τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας συγγένειας που συμμετέχουν, συντηρούν έναν υπολανθάνον διαχωρισμό μεταξύ του αγώνα ενάντια στο κράτος και του αγώνα ενάντια στα άλλα εξουσιαστικά συστήματα (ειδικά σε εκείνα από τα οποία επωφελούνται); Μήπως οφείλεται στους συγκατοίκους οι οποίοι ποτέ δεν υπέδειξαν τις γαμημένες δυναμικές που εμφανίζονταν, από φόβο μήπως τυχόν «προκαλέσουν» κάποιον, λες και η προσφορά υποστήριξης είναι περισσότερο προκλητική από την απόλυτη απομόνωση; Μήπως οφείλεται στα διάφορα αφ' υψηλού τυπάκια που ακυρώνουν το συγκεκριμένο αγώνα ως μηδαμινό, ως υπερβολικά προσωπικό ή απλά ως ένα «δράμα», λες και ο επιζώντας ο οποίος αγωνίζεται ενάντια στην καταπίεσή του, είναι απλά δραματικός; Μήπως οφείλεται σ' εκείνον το σύντροφο της συλλογικότητάς του, ο οποίος λυπάται που «δεν είναι σε θέση» να προσφέρει υποστήριξη, ενώ όμως παράλληλα είναι σε θέση να κάνει παρέα με έναν δράστη, σε τακτική βάση; Μήπως οφείλεται σε εκείνον τον γνωστό ο οποίος ισχυρίζεται ότι δεν είναι σε θέση να ξεμπροστιάσει έναν δράστη επειδή δεν είναι καν φίλοι ή μήπως οφείλεται σε εκείνον το γνωστό που επικαλείται την ίδια ακριβώς δικαιολογία επειδή είναι φίλοι; Μήπως οφείλεται σε εκείνους τους ανθρώπους που διοργάνωσαν εκείνη την εκδήλωση και που ενώ οι ίδιοι λένε ότι δεν γνωρίζουν τίποτα για την κατάσταση, κάνουν ό,τι περνάει από το χέρι τους για να μη μάθουν τίποτα και ποτέ; Μήπως οφείλεται στο φίλο από το συγκρότημα που ισχυρίζεται ότι μπορεί να καταλάβει και τις «δύο πλευρές» ή που αποφεύγει γενικά να διαλέξει πλευρές, λες κι αυτός δεν είναι ένας γαμημένος πόλεμος; Έχουμε δει μέχρι και απολογητές του βιασμού να αντιστρέφουν την αυτονομία των επιζώντων, ισχυριζόμενοι ότι δεν είχαν λάβει σαφείς οδηγίες από τον επιζώντα, οπότε φυσικά και δεν είχαν άλλη επιλογή από το να συνεχίσουν μία εντελώς άκριτη φιλία με τον επιτιθέμενο! Ίσως τελικά να μην είναι η σιωπή των επιζώντων, αλλά

η σιωπή του περίγυρού τους, η οποία είναι πραγματικά αποκαλυπτική. Κανείς δεν μπορεί να αντικρούσει το ότι ένας νέος επιζώντας θα υποθέσει ότι θα λάβει την ίδια αντιμετώπιση όπως και κάθε άλλος επιζώντας πριν από εκείνον.

Αν διευρύνουμε τον ορισμό μας για το τί είναι «σιωπή», συμπεριλαμβάνοντας οτιδήποτε λειτουργεί υπέρ της διατήρησης της σιωπής, τότε δεν εξηγούμε απλώς μερικά χυδαία, χοντρόπετσα σχόλια, εμπλέκουμε στην ολότητα της την κουλτούρα μας.

Και τί θα γίνει τελικά με τον απολογισμό; Κακομεταχείριση, βιαιοπραγία, συνολική ανεπάρκεια απολογισμού, όλα είναι «λογικά» στον κόσμο μας. Όμως, η κανονικότητα συντηρείται πιο αποτελεσματικά μέσω της συναίνεσης των μαζών, παρά μέσω της βιαιότητας των κυρίαρχων πάνω τους. Ενώ η βία από τη μία παρέχει το θεμέλιο πάνω στο οποίο η Κουλτούρα του Βιασμού αναπαράγει τον εαυτό της, ταυτόχρονα δημιουργεί συγκεκριμένες δυνατότητες· όπως ότι το μοίρασμα της εμπειρίας της μπορεί να δημιουργήσει δεσμούς αλληλεγγύης, όπως ότι θα χαραχτούν πιο ξεκάθαρα οι γραμμές της σύγκρουσης, όπως ότι οι άνθρωποι θα αντεπιτεθούν. Η διαδικασία της κανονικοποίησης θέλει να υπονομεύσει αυτές τις δυνατότητες κάνοντας τη βία αόρατη. Οι προφανείς απολογητές, αυτοί οι στόχοι που μιλάνε για «τσούλες» -λες και είναι κάτι κακό- και που νομίζουν ότι ο δράστης είναι το θύμα, υπολείπονται κατά πολύ στη διεύρυνση της κανονικοποίησης της Κουλτούρας του Βιασμού σε σύγκριση με τους πιο διακριτικούς τους συνεργούς, εκείνους δηλαδή που συντηρούν την απόλυτη σιωπή πάνω στο ζήτημα. Αυτοί οι πιο εκλεπτυσμένοι απολογητές μοιράζονται τους ίδιους χώρους με τους δράστες, διαδηλώνουν μαζί τους και χορεύουν δίπλα τους στα πάρτι, χωρίς ποτέ να ξεστομίζουν ούτε λέξη για τη διαπροσωπική βία. Κι όταν αναγκάζονται να τοποθετηθούν πάνω στο θέμα, αναστενάζουν και λένε «είναι περίπλοκο...». Μπορεί ακόμα και να ισχυριστούν ότι τους αηδιάζει η βία, αν και κυρίως λυπούνται που έπρεπε να τους διακόψεις την εκδήλωση για να την αντιμετωπίσεις. Θρηγούν, «αχ, και να 'ξεραι!», ενώ σκοπίμως κρύβουν τα κεφάλια τους στην άμμο.

ΕΞΑΠΟΛΥΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

Αυτή η συνομιασία της σιωπής δεν επιδιώκει μόνο να τερματίσει τον αγώνα ενός επιζώντα προτού καν αυτός αρχίσει, αλλά επίσης στήνει και το υπόβαθρο για αυτό που θα συμβεί στους ελάχιστους επιζώντες που θα αρνηθούν να φιμωθούν. Το να μιλήσει ένας επιζώντας ανοιχτά για τις εμπειρίες του σε ένα τέτοιο περιβάλλον μπορεί να γίνει κατανοητό μόνο ως πράξη αντίστασης, και όπως σε όλες τις πράξεις αντίστασης, η καταστολή είναι ένα πιθανό ενδεχόμενο. Αυτή η καταστολή είναι περισσότερο εκλεπτυσμένη από τα γκλομπ της αστυνομίας ή τα όπλα των στρατιωτών -αν και όλα αυτά στρέφονται επίσης εναντίον των επιζώντων. Στο προκείμενο, οι κατασταλτικές δυνάμεις είναι πιο πιθανό να έχουν ολέθριες συνέπειες στο διανοητικό και συναισθηματικό πεδίο. Οι φορείς αυτής της καταστολής δεν είναι αναγνωρίσιμοι μέσα από στολές ή σήματα, αλλά είναι οι υποτιθέμενοι σύντροφοι και πρώην φίλοι μας. Πολλοί από εμάς έχουμε συνηθίσει να βλέπουμε μόνο την αστυνομία σε αυτό τον κατασταλτικό ρόλο⁵ και εξυπακούεται πως έχει το δικό της κομμάτι στην αναπαραγωγή της Κουλτούρας του Βιασμού. Αλλά στις δικές μας ριζοσπαστικές κοινότητες, ο ρόλος του κράτους σε αυτή την αναπαραγωγή, μοιάζει υποβαθμισμένος. Εδώ που τα λέμε, δεν υπάρχει ιδιαίτερος λόγος για το κράτος να ξοδεύει τις δυνάμεις του, τη στιγμή που τόσο πολλοί που αυτοπροσδιορίζονται ως αναρχικοί κάνουν τη δουλειά τσάμπα.

Εκείνοι που αμφιβάλλουν για τη βαναυσότητα αυτού του εσωτερικού κατασταλτικού συστήματος μάλλον δεν έχουν βρεθεί ποτέ στην άλλη πλευρά. Οι «κοινότητες» στις οποίες στρέφεται κόσμος με την προσδοκία υποστήριξης, πολύ συχνά κινητοποιούνται εκ μέρους των δραστών ενάντια στους επιζώντες σε μία εντυπωσιακή αντεπίθεση. Είναι πολύ δύσκολο να καταδείξουμε ακριβώς τί έχουν υπομείνει πολλοί από τους επιζώντες στα χέρια των υποτιθέμενων αναρχικών συντρόφων τους. Το να χαρακτηρίσουμε αυτή την αντιμετώπιση ως μια εκστρατεία λασπολογίας είναι λίγο. Φυσικά, με το να μιλάμε γενικά, ποτέ δεν θα μπορούσαμε να συμπεριλάβουμε πλήρως όλες τις περίπλοκες αποχρώσεις των εμπειριών ενός ανθρώπου, αλλά αν μη τί άλλο αναγνωρίζουμε πως υπάρχουν πολλά μοντέλα εντός του αναρχικού χώρου που αναπαράγουν τα μοντέλα της ευρύτερης κουλτούρας.

Ένα τρανταχτό παράδειγμα είναι η δολοφονία του χαρακτήρα του επιζώντα. Όλες οι πτυχές της ζωής του εξετάζονται εξονυχιστικά, μπας και ανακαλυφθεί η οποιαδήποτε λεπτομέρεια που μπορεί να χρησιμοποιηθεί

[5] Ανάμεσα σε πολλούς αναρχικούς, η αστυνομία είναι ένας απρόσωπος εχθρός. Δεν τους βλέπουμε να βάζουν τα παιδιά τους για ύπνο το βράδυ, δεν μας λένε ανέκδοτα πίνοντας μπύρες, δεν μας φέρνουν δηλαδή αντιμέτωπους με την αντίφαση της ίδιας της ανθρώπινης φύσης τους. Κάτι τέτοιο, ως πραγματικότητα, δεν ισχύει για εκείνους που τους έχουν εγκалέσει για βιαιοπραγία ή κακοποίηση σε αναρχικούς κύκλους και μάλιστα, είναι αυτή ακριβώς η πραγματικότητα την οποία πολλοί δράστες αξιοποιούν στο έπακρο.

εναντίον του. Αυτές οι λεπτομέρειες, είτε αυθεντικές είτε κατασκευασμένες όταν χρειαστεί, συχνά χρησιμοποιούνται για να ακυρώσουν την εμπειρία βίας του επιζώντα και να αξιοποιηθούν από το δράστη. Λίγοι θα φανούν τόσο αδέξιοι ώστε να κατηγορήσουν ωμά έναν επιζώντα ότι λέει ψέματα, αν και υπάρχουν πολλοί περισσότεροι -από όσους θα θέλαμε να παραδεχτούμε- που αυτοπροσδιορίζονται ως αναρχικοί, οι οποίοι θα ήταν πρόθυμοι να το κάνουν. Οι περισσότεροι θα χρησιμοποιήσουν οποιαδήποτε ελαφριά παραλλαγή για να πουν εν τέλει το ίδιο πράγμα. Όπως το ότι ίσως ένας επιζώντας να μην έδωσε κανένα στοιχείο για τη κακοποίησή του, τη στιγμή που υπέφερε, ίσως συναίνεσε ως ένα βαθμό σε κάποια σεξουαλική δραστηριότητα αλλά όχι σε ολόκληρη τη σεξουαλική δραστηριότητα, ίσως ένωσε την ανάγκη να αποκαλύψει κάποιες εμπειρίες και να κρατήσει κάποιες άλλες κρυφές, ίσως χρειάζοταν χρόνο για να επεξεργαστεί την τραυματική του εμπειρία και την αποκάλυψε μόνο σταδιακά, ίσως να είχε τα δικά του θέματα με τα ζητήματα της ισχύος και των ορίων. Θα μπορούσαμε να συνεχίσουμε επ' αόριστον αλλά φυσικά αυτό που έχει σημασία δεν είναι οι λεπτομέρειες αυτές καθαυτές, αλλά το πώς μπορούν να διαστρεβλωθούν, να αποξενωθούν από το γενικό τους πλαίσιο ή και να χρησιμοποιηθούν για να υπονομεύσουν την αξιοπιστία ενός επιζώντα. Όλα επιτρέπονται: ιστορίες του παρελθόντος, εθισμοί, αμυντικοί μηχανισμοί, χρέη, ανασφάλειες, ακόμα και η πολιτική ταυτότητα ενός επιζώντα⁶. Όταν αυτή η στρατηγική επιτυγχάνει, οι επιζώντες δαιμονοποιούνται και αυτοί που τους επιτέθηκαν επαναπροσδιορίζονται ως θύματα ψεύδους και χειραγώγησης. Αλλά ακόμα κι αν αποτύχει ο προφανής στόχος του να καταστεί ένας επιζώντας αναξιόπιστος στα μάτια της κοινότητας, η διαδικασία, αυτή καθ' εαυτή, μπορεί να είναι αποτελεσματική και πάλι, αναγκάζοντας τον επιζώντα να αποχωρήσει από την κοινότητα. Μόνο και μόνο γνωρίζοντας ότι εισερχόμενος σε έναν αναρχικό χώρο, σχεδόν όλοι όσοι βρίσκονται σε αυτόν έχουν συζητήσει την προσωπική σου ζωή εκτενώς, ορθώνεται ένα τεράστιο εμπόδιο, ανεξάρτητα από τα συμπεράσματα που έχουν βγάλει εκεί οι άνθρωποι. Οι επιζώντες προκειμένου να προλάβουν αυτή τη δυναμική εξαναγκάζονται να υπομένουν την κριτική που τους ασκείται. Συχνά, αυτό σημαίνει απαιτήσεις για «αποδείξεις» ή λεπτομέρειες της βιαιοπραγίας ή της κακοποίησης. Η επανάληψη της τραυματικής πλευράς αυτής της διαδικασίας είναι μια περαιτέρω επίθεση στον επιζώντα, η οποία συχνά αντί να μειώνει, τροφοδοτεί τη σύγκρουση.

[6] Αυτή η ίδια διαδικασία συχνά επεκτείνεται και στο δίκτυο υποστήριξης του επιζώντα. Στην πραγματικότητα, εστιάζοντας κατά βάση στους υποστηρικτές μερικές φορές επιτρέπει στους φορείς της καταστολής να συνεχίζουν να φαίνονται υποστηρικτικοί ως προς τον επιζώντα, ενώ την ίδια στιγμή σαμποτάρουν κάθε αυθεντική υποστήριξη. Τέτοιες λεπτεπίλεπτες, κεκαλυμμένες επιθέσεις, αν και πιθανώς κατατροπώνουν τους υποστηρικτές, πρέπει κατά κύριο λόγο να αναγνωρίζονται ως επιθέσεις προς τον επιζώντα όσο έμμεσες κι αν είναι. Στις χειρότερες περιπτώσεις, τέτοιες επιθέσεις καταλήγουν σε μία εκφυλισμένη σύγκρουση ανάμεσα στους συνεργούς της Κουλτούρας του Βιασμού και του δικτύου υποστήριξης αφήνοντας ακόμα μια φορά τον επιζώντα αφοπλισμένο και στο περιθώριο.

Όσο μεγαλώνουν οι εντάσεις, τόσο επεκτείνονται και σε νέα πεδία. Ομάδες ή άνθρωποι που δεν είχαν εμπλακεί πρωτότερα και οι οποίοι συχνά δεν γνωρίζουν ούτε τον επιζώντα ούτε το δράστη εμπλέκονται σε μία τρέλα που διογκώνεται και όλες οι συναφείς πολιτικές διαδικασίες διαταράσσονται. Φυσικά, σε αυτό το σημείο η κανονικότητα έχει ήδη διαρραγεί και το σύστημα καταστολής δεν έχει να κερδίσει τίποτα με το να συγκρατείται. Οι αναρχικοί που σε κάθε άλλη περίπτωση θα είχαν περιφρονήσει την πολιτική των φιλελεύθερων τώρα στρέφονται στην ιδεολογία των τελευταίων για ενίσχυση. «Αυτοί οι διαχωρισμοί μας καταστρέφουν!» φωνάζουν. Φυσικά, αυτοί οι διαχωρισμοί ποτέ δεν αποδίδονται στους δράστες ή στις πράξεις τους, αλλά στον επιζώντα που επιμένει ότι το τραύμα που έχει βιώσει δεν μπορεί να μείνει χωρίς απάντηση. Κατηγορείται ότι διασπά την κοινότητα και τελικά ότι υπονομεύει τον «αγώνα». Η σημασία αυτού του τελευταίου σημείου δεν γίνεται ούτε να προσπεραστεί, ούτε να απαξιωθεί. Η προηγούμενη υπολανθάνουσα απόρριψη, από την ευρύτερη κοινότητα, της άποψης ότι ο «αγώνας» αποκλείει τους επιζώντες και τις ανάγκες τους, τώρα πια ξεκαθαρίζει την άποψή της και αποκαλύπτει ότι στην πραγματικότητα αυτοί οι αγώνες είναι διαμετρικά αντίθετοι. Για να είμαστε απόλυτα ξεκάθαροι/ες, οι αναρχικοί που νιώθουν ότι ο αγώνας υπονομεύεται από έναν επιζώντα, στην πραγματικότητα εμπλέκονται σε έναν αγώνα ενάντια στους επιζώντες και είναι ενεργοί υπερασπιστές της Κουλτούρας του Βιασμού. Αυτοί οι ίδιοι συχνά προσομοιάζουν τον αγώνα ενός επιζώντα με ένα «κυνήγι μαγισσών», όταν οι ίδιοι έχουν περισσότερα κοινά με τους εκτελεστές παρά με εκείνους που καίγονται στην πυρά.

Όπως έχει ήδη ειπωθεί, αν ένας επιζώντας μπορεί να φιμωθεί και οι εμπειρίες του να κανονικοποιηθούν σε μια Κουλτούρα Βιασμού, η καταστολή θα είναι περιττή. Η έλλειψη μιας τέτοιας ευθείας καταστολής, όταν συνδυάζεται με την απουσία υποστήριξης στους επιζώντες και την απουσία απολογισμού από τους δράστες, δεν είναι ενδεικτική της απουσίας της Κουλτούρας του Βιασμού αλλά ακριβώς το αντίθετο· αποκαλύπτει ότι η Κουλτούρα του Βιασμού, είναι βαθιά ριζωμένη, όπως μια κατοχή που είναι τόσο εδραιωμένη, ώστε να καθιστά τα τανκς και τους στρατιώτες περιττά.

ΑΝ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΤΟΥΣ ΤΣΑΚΙΣΕΙΣ

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, αυτά τα κατασταλτικά μέτρα μπορούν πραγματικά να διασπάσουν τις γραμμές και των πιο μετρημένων απολογητών του βιασμού, υπονομεύοντας το κοινό μέτωπο ενάντια στον επιζώντα. Ταυτόχρονα, κρίνονται τουλάχιστον αναγκαία, όταν η συνήθης διαδικασία κανονικοποίησης σπάσει. Καταδεικνύεται έτσι, μία από τις σημαντικότερες αντιφάσεις της Κουλτούρας του Βιασμού: ότι η βία που βασίζεται για την αναπαραγωγή της, είναι η βία που αποκαλύπτει και την πραγματική φύση της Κουλτούρας του Βιασμού, μπροστά στα μάτια όλων. Η αντίφαση αυτή λύνεται από τις δυνάμεις αποκατάστασης που βρίσκονται στις ριζοσπαστικές κοινότητες, οι οποίες αναζητούν να συγκεντρώσουν στήριξη στους επιζώντες και να την ανακατευθύνουν εναντίον τους. Πολλοί θα ισχυριστούν ότι υποστηρίζουν έναν επιζώντα, ενώ στην πραγματικότητα υπονομεύουν την αυτονομία του. Αυτό συνήθως συμβαίνει, περιορίζοντας το εύρος του πεδίου απάντησης του επιζώντα, για να μην αναστατωθεί περαιτέρω η κοινωνική ειρήνη. Αυτοί οι ψεύτικοι υποστηρικτές λειτουργούν έτσι ώστε να μη διασαλευθεί η εικόνα μιας υποστηρικτικής κοινότητας και κατά την διάρκεια της διαδικασίας, αποτρέπουν κάθε κρίσιμη σημασίας δέσμευση με την κοινότητα. Τα εργαλεία τους, είναι η γλώσσα και τα οργανωτικά πλαίσια που μορφοποιήθηκαν από τους επιζώντες και τους υποστηρικτές τους και που τα ιδιοποιούνται για το σκοπό της αποδυνάμωσης και της διαστρέβλωσης, ώστε να σφετεριστούν τον αγώνα των επιζώντων.

Αρχικά, η δημιουργία λέξεων και νέων πλαισίων ήταν αναγκαία, καθώς δεν υπήρχε κατάλληλη γλώσσα για να μιλήσουν οι επιζώντες, ακόμα και για να εκθέσουν τις ίδιες τις εμπειρίες τους. Δυστυχώς, οι λέξεις εύκολα ανακτώνται και αντιστρέφονται, και μπορούμε πια να δούμε τους αναπόφευκτους περιορισμούς του να βασιζόμαστε σε αυτές τόσο πολύ. Μια φορά κι έναν καιρό, οι ριζοσπαστικοί κύκλοι πρόκριναν τη χρήση της λέξης «δράστης» σε μία προσπάθεια να παρακάμψουν το στίγμα που προκαλούν οι σκληρότερες λέξεις. Το κάποτε κυρίαρχο πλαίσιο της Αποκαταστατικής Δικαιοσύνης⁷ έδινε έμφαση στην ικανότητα ενός προσώπου να αλλάξει. Οι λέξεις «βιαστής» ή «βασανιστής» σπάνια υποστήριζαν αυτές τις αξίες και πολλοί ένιωθαν ότι οι λέξεις αυτές κρατούσαν τους βιαστές και τους

[7] (ΣτΜ) Αποκαταστατική Δικαιοσύνη (Restorative Justice). Είναι μοντέλο που λειτουργεί ως κριτική εναλλακτική στο ανταγωνιστικό πλαίσιο του ποινικού δικανικού συστήματος. Οι ρίζες του βρίσκονται στις ιθαγενείς κοινότητες των Μαόρι, της Βόρειας Αμερικής. Αυτό το μοντέλο δεν αποδέχεται τη μεσολάβηση του κράτους και αντιμετωπίζει το "έγκλημα", τα παραπτώματα και τα λάθη ως προσβολή ενάντια στα πρόσωπα και τις κοινότητες και όχι ως προσβολή ενάντια στον Κυρίαρχο. Εστιάζει στις ανάγκες αυτών που πληγώθηκαν και αυτών που πλήγωσαν αντί στην ανάγκη ικανοποίησης των αφηρημένων αρχών του Νόμου και της Τιμωρίας. Πολλές ριζοσπαστικές (και αναρχικές) κοινότητες της Βόρειας Αμερικής, εδώ και 20 χρόνια, εφαρμόζουν διάφορες εκδοχές της αποκαταστατικής δικαιοσύνης, για υποθέσεις σεξουαλικής/σεξιστικής βίας και κακοποίησης. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής συμπεριλαμβάνεται και ο συλλογικός/κοινοτικός απολογισμός.

βασανιστές δέσμους σε αυτούς τους ρόλους, ακριβώς όπως και η αναφορά στους επιζώντες ως «θύματα», δυνητικά τους κρατούσε δέσμους σε μια στιγμή καθυπόταξης, παρά υπογράμμιζε τη δύναμη και την επιμονή τους. Σήμερα, βρισκόμαστε αντιμέτωποι με ένα νέο κύμα ακτιβιστών κατά της βίας, οι οποίοι θλίβονται για τη στιγματισμένη φύση της λέξης “δράστης” και πλέον προωθούν και υπερασπίζονται μία ακόμα χλιαρότερη έκφραση: «το άτομο που προκαλεί βλάβη». Ίσως ήρθε η ώρα να συνειδητοποιήσουμε ότι αν η ικανότητα ενός δράστη να αλλάξει δεν είναι ευρέως αναγνωρισμένη, αυτό είναι αποτέλεσμα των δικών του πράξεων και όχι των λέξεων που χρησιμοποιούμε για να τον περιγράψουμε. Δεν θέλουμε να πούμε ότι δεν πρέπει να διαλέγουμε τις λέξεις μας με στρατηγική ή ότι δεν πρέπει να τις χρησιμοποιούμε με ξεκάθαρη στόχευση. Αυτό που θέλουμε να πούμε είναι μόνο, ότι η προφανής εμμονή με τη γλώσσα ενέχει σοβαρά μειονεκτήματα. Στην καλύτερη περίπτωση, μας εγκλωβίζει σε έναν αέναο φαύλο κύκλο για να βρούμε τις σωστές λέξεις, αντί να ερχόμαστε αντιμέτωποι με τα πιο σημαντικά μας ελαττώματα. Στη χειρότερη περίπτωση, συντηρεί τις ισχυρές δυναμικές της Κουλτούρας του Βιασμού, αποδίδοντας την ευθύνη στους επιζώντες και τους υποστηρικτές τους, αντί στους δράστες και τους απολογητές τους.

Αυτή η παράξενη αντιστροφή, όπου η άρνηση απολογισμού εκ μέρους του δράστη θεωρείται -τουλάχιστον εν μέρει- ως αποτέλεσμα των σφαλμάτων της αντίδρασης ενός επιζώντα, είναι ένα συνηθισμένο σχήμα των δυνάμεων αποκατάστασης της Κουλτούρας του Βιασμού. Μπροσούρες και φυλλάδια παραθέτουν λίστες στρατηγικών της διαδικασίας απολογισμού, για να αποφευχθεί η πρόκληση αμυντικής στάσης στον δράστη, οι οποίες ίσως να γίνονται καλύτερα κατανοητές ως στρατηγικές που προσπαθούν να «φιλοξενήσουν» την αμυντική στάση του δράστη. Το μόνο πράγμα που τελικά αποφεύγει μια τέτοια προσέγγιση είναι η αναγνώριση ότι το να είναι κάποιος αμυντικός, δεν είναι κάτι που επιβάλλεται σε ένα πρόσωπο από άλλα πρόσωπα, αλλά πρόκειται για μια αντιδραστική απόκρισή του που πρέπει να τη συνειδητοποιήσει και να τη δουλέψει, για να μπορέσει να υπάρξει ένας ειλικρινής απολογισμός. Πολλοί θα χρησιμοποιήσουν τον όρο αμυντικός χωρίς ποτέ να ρωτήσουν: «αμυντικός ως προς τι;»

Φυσικά πολλοί επιζώντες, οι οποίοι αναμένουν την αμυντικότητα των δραστών και το κατασταλτικό καθεστώς που ενεργοποιείται από αυτήν, έχουν χρησιμοποιήσει αρκετά καλά τέτοιες στρατηγικές με βραχυπρόθεσμους όρους, ώστε να ξεκινήσουν τον διάλογο, ή να θέσουν απαιτήσεις που αφορούν στην άμεση ασφάλειά τους, χωρίς τον στόχο αλλαγής του δράστη. Δεν μας ενδιαφέρει, ούτε να αμφισβητήσουμε τις επιλογές που παίρνουν οι επιζώντες, ούτε να αποθαρρύνουμε τη διάδοση πιθανόν χρήσιμων στρατηγικών (επειδή, εξυπακούεται, πως το πόσο χρήσιμη μπορεί να είναι κάθε δεδομένη προσέγγιση, μπορεί να αποφασιστεί μόνο από τους ίδιους τους επιζώντες). Η ανησυχία μας αφορά εκείνες τις στιγμές που η «φιλοξενία» της αμυντικότητας ή των στρατηγικών που εφαρμόζονται, μετατρέπονται σε εργαλεία των δήθεν υποστηρικτών για να περιορίσουν τις πιθανές διαθέσιμες επιλογές των επιζώντων, ή για να

κριτικάρουν τις επιλογές που έχει πάρει ένας επιζώντας και που εκείνοι αποδοκιμάζουν. Οι συζητήσεις του πώς να εγκαλούμε έναν δράστη, σπάνια κεντροβαρίζουν στις ανάγκες του επιζώντα. Η «αποφυγή των αμυντικών αντανακλαστικών» παρέχει εκείνο το πρόσχημα, που θα στρέψει τη συζήτηση ξανά πίσω στις ανάγκες του δράστη. Από τη στιγμή που έχει εγκληθεί ένας δράστης, ένα παρόμοιο πλαίσιο χρησιμοποιείται για να υπονομεύσει την στήριξη προς έναν επιζώντα. Οι δήθεν υποστηρικτές, διαρκώς μας διαβεβαιώνουν ότι δεν θυμώνουν που έχει εγκληθεί ένας δράστης, αλλά μόνο με τον τρόπο που αυτό συνέβη. Το γεγονός ότι ένας επιζώντας θα μπορούσε να μιλήσει ανοιχτά για τις εμπειρίες του, φαίνεται και θεωρείται πιο βίαιο και αμφιλεγόμενο από την ίδια τη βία που υπέστη και για την οποία γίνεται συγκριτικά ελάχιστη συζήτηση. Το πώς η δημόσια απάντηση ενός επιζώντα μπορεί να αντανακλά τις ανάγκες του, δεν φαίνεται να συμπεριλαμβάνεται από τους δήθεν υποστηρικτές, μιας και είναι πολύ απασχολημένοι με την ανάγκη τους να διατηρήσουν μια τεχνητή κοινωνική ειρήνη. Για άλλη μια φορά βλέπουμε φιλελεύθερες νοοτροπίες να εκκολάπτονται στα κεφάλια τους, καθώς η επιμονή των δήθεν υποστηρικτών να αποδοκιμάζουν την αντίσταση των επιζώντων, μέσω του ισχυρισμού τους πως και οι ίδιοι απεχθάνονται την Κουλτούρα του Βιασμού -την ίδια στιγμή που αποδυναμώνουν κάθε αγώνα εναντίον της-, μας θυμίζει τους φιλελεύθερους που ισχυρίζονται ότι συμφωνούν με τις διαμαρτυρίες των διαδηλωτών κι όμως καταδικάζουν κάθε πράξη η οποία τους απευθύνεται. Ο φιλελεύθερος παραπονιέται ότι η ένταση και η σύγκρουση υπονομεύουν τον αγώνα, αλλά φυσικά ένας αναρχικός γνωρίζει ότι το πραγματικό πρόβλημα είναι πως δεν έχουμε κάνει ακόμα όσα θα έπρεπε.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, όλο αυτό είναι κομμάτι ενός μεγαλύτερου σχήματος, ώστε να διατηρούνται οι εξουσιαστικές δυναμικές στις οποίες βασίζεται η Κουλτούρα του Βιασμού. Υπάρχουν αναρίθμητα άλλα παραδείγματα. Η ίδια η διαδικασία του απολογισμού από μόνη της μπορεί να αποτελέσει δίκιο μαχαίρι. Οι ριζοσπαστικές κοινότητες συχνά διαχωρίζουν τη διαδικασία απολογισμού από τη θέση της μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της Αποκαταστατικής Δικαιοσύνης, προσφέροντάς την ως τη μόνη απάντηση στη διαπροσωπική βία, ενώ ταυτόχρονα αποφεύγεται κάθε περαιτέρω προσπάθεια να προληφθεί τη βία προτού αυτή συμβεί. Αυτή η ψεύτικη υποστήριξη τοποθετεί την ανάγκη του επιζώντα σε δεύτερη μοίρα ως προς το ερώτημα του πώς να αντιμετωπιστεί ένας δράστης, ιεραρχώντας ξανά πρώτα τις ανάγκες του δράστη και διατηρώντας έτσι το κυριαρχικό μοντέλο. Η ελάχιστη στήριξη που προσφέρεται στους επιζώντες συνήθως αντιγράφει την ίδια δυναμική. Ένα από τα πιο συχνά μοντέλα στήριξης των επιζώντων που χρησιμοποιούνται -αυτό της δημιουργίας απαιτήσεων προς τον δράστη⁸-, για άλλη μια φορά αφήνει όλη την πρωτοβουλία κινήσεων στα χέρια του, ιδίως όταν δεν υπάρχει κανένα εναλλακτικό πλάνο αν εκείνος αρνηθεί. Οι επιζώντες που επενδύουν συναισθηματικά

[8] Σε ορισμένες περιπτώσεις οι απαιτήσεις ζητούνται επίσης από την πιο διευρυμένη κοινότητα, συχνά με τα ίδια αποτελέσματα.

σε τέτοια μοντέλα αντιμετωπίζοντάς τα ως μονοπάτια επούλωσης, συχνά συνθλίβονται όταν οι απαιτήσεις δεν αποδίδουν απολύτως τίποτα ή ακόμα χειρότερα όταν αυτές οι απαιτήσεις υποκινούν ένα νέο σφυροκόπημα από τον δράστη και τις κατασταλτικές δυνάμεις. Στον αναρχικό χώρο, όπου είναι ευρέως αναγνωρισμένο ότι οι διεκδικητικές λογικές είναι κατά βάση άχρηστες αν δεν συνοδεύονται από την απειλή βίας, είναι αρκετά αποκαλυπτικό το ότι επικρατούν τέτοιες διαδικασίες.

Επιπροσθέτως του ρόλου της σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, οι εσωτερικές διεργασίες της ίδιας της διαδικασίας απολογισμού, έχουν τη δυνατότητα να διαστρεβλωθούν και να χρησιμοποιηθούν εναντίον του επιζώντα. Η έννοια της Αυτονομίας του Επιζώντα, η οποία κάποτε αποτελούσε το θεωρητικό θεμέλιο για τη διαδικασία απολογισμού, συχνά απορρίπτεται μετατρέποντας τη διαδικασία σε μία άνευρη μορφή φιλελεύθερης επίλυσης συγκρούσεων. Όταν μάλιστα, κατά τη διάρκεια του απολογισμού, υπάρχει απουσία ξεκάθαρης ανάλυσης περί των δυναμικών της ισχύος που λειτουργούν, εξυπακούεται πως η αρχική ισχύς του δράστη διατηρείται. Ο στόχος συνεχίζει να είναι η επανένταξη του δράστη και ακόμα περισσότερο, η συνέχιση της συμμετοχής του στην κοινότητα, αλλά οι δήθεν υποστηρικτές, που έχουν ήδη σφετεριστεί τη διαδικασία απολογισμού, μπορούν τώρα να το κάνουν εις βάρος του επιζώντα, ορίζοντας εγωιστικά κάθε φορά την «επανένταξη» του δράστη με οποιοδήποτε τρόπο τους βολεύει. Στις πιο ακραίες περιπτώσεις, οι διαδικασίες απολογισμού θα ξεκινήσουν ενάντια στις ξεκάθαρα εκφρασμένες επιθυμίες των επιζώντων, σε μία προσπάθεια να νομιμοποιήσουν τον δράστη στα μάτια των άλλων. Το πρόσχημα να το θέσουν ως «ζήτημα της κοινότητας»⁹, επιτρέπει στους δήθεν υποστηρικτές όχι μόνο να πάρουν τον έλεγχο από τα χέρια των επιζώντων, αλλά και να χαρακτηρίσουν ως εμπόδια του απολογισμού όσους επιζώντες αρνούνται να συμμορφωθούν με την ίδια τους την καθυπόταξη. Αυτό το ντροπιαστικά συνηθισμένο ανέκδοτο των δήθεν υποστηρικτών, που ενημερώνουν τον επιζώντα ότι στην πραγματικότητα ο δράστης του έχει «δουλέψει με τα σκατά του», πηγάζει από αυτήν ή από άλλες παρόμοιες δυναμικές.

Σε λιγότερο ακραίες περιπτώσεις, η συμμετοχή του επιζώντα θα επιτραπεί μόνο εφόσον κινείται μέσα στις παραμέτρους που έχουν τεθεί από τους δήθεν υποστηρικτές. Αντίποινα ενάντια στον δράστη, σωματικά ή άλλης μορφής είναι εντελώς εκτός συζήτησης. Ακόμα και ζητήματα άμεσης ασφάλειας, όπως το να μοιράζεσαι το χώρο με έναν δράστη, υπόκεινται στη διακριτική ευχέρεια των δήθεν υποστηρικτών. Και εδώ βλέπουμε τη ριζοσπαστική γλώσσα να στρέφεται εναντίον των επιζώντων, καθώς η διεκδικησή τους για χώρο μέσα στην κοινότητά τους διαστρεβλώνεται

[9] Με αυτό δεν εννοούμε ότι τα ζητήματα διαπροσωπικής βίας δεν αποτελούν ζητήματα της κοινότητας, αλλά ότι μια αυθεντική κοινότητα θα κοιτάξει να ενδυναμώσει τους επιζώντες της και να ενθαρρύνει την αυτονομία τους. Αποκαλύπτεται πως εκείνες οι πλευρές της κοινότητας που βρίσκουν ότι τα δικά τους συμφέροντα είναι σε σύγκρουση με εκείνα των επιζώντων δεν είναι καθόλου τμήματα μιας αναρχικής κοινότητας, αλλά αντιθέτως είναι τμήματα μιας εχθρικής φρουράς ανάμεσά μας.

από τους δήθεν υποστηρικτές και προσομοιάζεται με το σωφρονιστικό σύστημα (για το ότι δεν αποτελεί στόχο η επανένταξη, ή γενικότερα για το ότι ο δράστης «τιμωρείται»), ή αναφέρεται ανοιχτά ως προσπάθεια «εξαφάνισης» του δράστη. Η ανειλικρίνεια όλων αυτών των αγωνιών αποκαλύπτεται, αφού, επί της ουσίας, καλλιεργούν το πεδίο για να εξαφανιστεί τελικά ο επιζώντας από την κοινότητα.

Ο ρόλος του δράστη στο σφετερισμό της διαδικασίας απολογισμού¹⁰ επίσης αναπαράγει την εξουσία του. Σε ορισμένες περιπτώσεις επιτρέπεται στους δράστες να θέτουν απαιτήσεις στον επιζώντα ή ακόμα και να θέτουν κριτήρια όσον αφορά στη δική τους συμμετοχή. Οι δράστες ή οι απολογητές τους, καθόλου τυχαία, αντιδρούν με τόσο κοινό τρόπο όταν εγκαλούνται, κατασκευάζοντας αμυντικές εγκλίσεις κι εκείνοι από την πλευρά τους. Όπως ειπώθηκε και προηγουμένως, θα κατηγορήσουν τον επιζώντα για οποιοδήποτε πιθανό ατόπημα το οποίο μπορούν να σκεφτούν, διαφορετικά θα επινοήσουν κάποιο όταν δεν προκύπτει κάτι από πουθενά. Αντί να αναγνωρίσουν σε αυτούς τους αξιολύπητους χειρισμούς συκοφάντησης τις χειραγωγικές αδικίες που συνιστούν, οι δήθεν υποστηρικτές συνήθως σιγοντάρουν τον δράστη, όταν αυτός κάνει παράλογα καλέσματα στον επιζώντα για «απολογισμό»¹¹. Από αυτή τη νεοεισαχθείσα θέση περί ήθους και με την συνέργεια των δήθεν υποστηρικτών, ο δράστης είναι ελεύθερος να μεταλλάξει τον χαρακτήρα της διαδικασίας απολογισμού. Αυτό που ξεκίνησε ως έγκληση μετατρέπεται σε κάτι σαν διαπραγματεύση, καθώς η συνεργασία του δράστη εξαρτάται από το αν ο επιζώντας απαντήσει στις ανησυχίες του. Ίσως κάποιες από αυτές τις ανησυχίες μπορεί και να είναι δικαιολογημένες. Ωστόσο αυτό που έχει σημασία δεν είναι η βασιμότητα τους, αλλά ο ρόλος τους στην υπονόμευση του αγώνα ενός επιζώντα. Ο επιζώντας πλέον, όχι μόνο πρέπει να παλέψει για τον απολογισμό του δράστη, αλλά και για τη στήριξή του από την κοινότητα. Εκείνοι οι επιζώντες που θα φανούν απρόθυμοι ή ανίκανοι να περάσουν όλα αυτά τα εμπόδια, είναι ξεγραμμένοι. Σε μία τελική αντιστροφή της διαδικασίας απολογισμού, ο επιζώντας είναι εκείνος που θα κατηγορηθεί για την αποτυχία της, εκείνος που δεν φάνηκε πρόθυμος ώστε να «βρεθεί μία λύση». Φτάνοντας σε αυτό το σημείο, το πλαίσιο της λεγόμενης «Αποκαταστατικής Δικαιοσύνης» έχει διαστρεβλωθεί τόσο πολύ, που το μόνο που επιτυγχάνει είναι να «αποκαθιστά» τις εξουσιαστικές δυναμικές της Κουλτούρας του Βιασμού, η οποία ωστόσο είχε διακυβευθεί από τον αγώνα του επιζώντα.

[10] Φυσικά άπαξ και κάποιος σφετερίστηκε τη διαδικασία, δεν υπάρχει πλέον διαδικασία απολογισμού κι όποιες λέξεις κι αν οι δήθεν υποστηρικτές θέλουν να χρησιμοποιούν για να την περιγράψουν, είτε την ονομάσουν διαλογισμό, συγκρουσιακή επίλυση, είτε κύκλο επούλωσης, το αποτέλεσμα δεν θα είναι ο απολογισμός

[11] Εντωμεταξύ, οι κατασταλτικές δυνάμεις δεν είναι και τόσο συμφιλιωτικές, στην πραγματικότητα χρησιμοποιούν τους αμυντικούς ισχυρισμούς αποκλειστικά για να επιτεθούν στον επιζώντα. Ίσως σε αυτή τη λογική του μικρότερου κακού, να βρίσκεται η εξήγηση στο γιατί τόσο πολλοί επιζώντες προσκολλώνται στην κωμωδία των δήθεν υποστηρικτών.

ΤΑ ΜΑΥΡΑ ΠΡΟΒΑΤΑ

Ειδικά, στις ριζοσπαστικές κοινότητες, οι απολογητές δεν κινητοποιούνται πάντα πίσω από έναν δράστη. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η αντίφαση που αναδεικνύεται είναι τόσο χυδαία που ακόμα και η ίδια η εικόνα τους ως «αναρχικοί» καταρρίπτεται. Για άλλη μία φορά, η φιλελεύθερη ιδεολογία έρχεται να σώσει την κατάσταση. Όπως οι απολογητές της αστυνομικής βαρβαρότητας θα υποστηρίξουν ότι αυτή εκπορεύεται μόνο από μερικά «μαύρα πρόβατά» της, προκειμένου να αποφύγουν οποιαδήποτε δομική ανάλυση για την αστυνομία και τον ρόλο της στην κοινωνία, έτσι και οι απολογητές του Βιασμού θα προσπαθήσουν να παρουσιάσουν τον μεμονωμένο δράστη ως αποδιοπομπαίο τράγο, θυσιάζοντάς τον στον βωμό της Κουλτούρας του Βιασμού. Ίσως και να αναφέρουν ότι νοιώθουν αηδία για έναν δράστη, ή ακόμα και να καυχηθούν ότι πλέον ούτε που του μιλάνε, λες κι αυτά αποδεικνύουν το πόσο «υποστηρικτικοί» είναι. Η αποδοκιμασία των πράξεων ενός δράστη δεν σημαίνει ταυτόχρονα και στήριξη προς τον επιζώντα. Σε μερικές περιπτώσεις το να εξευτελίσει κανείς τον δράστη έρχεται ακόμα και σε σύγκρουση με τις επιθυμίες του επιζώντα. Ενώ, σε κάποιες άλλες, τόσο ο δράστης όσο και ο επιζώντας μπορεί να εξοστρακιστούν ταυτόχρονα, καθώς το κατασταλακτικό σύστημα συνεχίζει να κουβαλάει τα μοντέλα καταπίεσης, ακόμα και με την απουσία του δράστη¹². Ο εξοστρακισμός των δραστών ως η μοναδική απάντηση, κριτικάρεται έντονα αλλού, αλλά θα θέλαμε από την πλευρά μας να τονίσουμε ότι μία τέτοια προσέγγιση προστατεύει την Κουλτούρα του Βιασμού, αποφεύγοντας την ευθεία αντιπαράθεση με αυτήν. Με μία τέτοια προσέγγιση, οι απολογητές μπορούν να εξωτερικεύσουν τις αρνητικές πλευρές της Κουλτούρας του Βιασμού, ως κάτι διαχωρισμένο απ' αυτούς. Προβάλλοντας τα πάντα στο πρόσωπο του δράστη (ή ίσως και σε όλους τους δράστες), οι απολογητές μπορούν να αποφεύγουν κάθε ανάλυση που αναφέρεται στις κοινωνικές σχέσεις που παράγουν τους δράστες και κυρίως τον δικό τους ρόλο σε αυτή την αναπαραγωγή. Η φιλοσοφία του ξεσκαρταρίσματος μερικών μαύρων προβάτων αποσπά την προσοχή από το γεγονός ότι ολόκληρο το κοπάδι είναι μαύρο.

Επιπλέον, με αυτή τη διαδικασία αποφεύγεται το γενικό ζητούμενο στήριξης ενός επιζώντα και αναζητείται μία επίλυση (για παράδειγμα, το να ξεφορτωθούμε τον δράστη), που δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες του επιζώντα. Αυτό αποκαλύπτει την ουσιαστική προτεραιότητα της Κουλτούρας του Βιασμού, καθώς η αντιμετώπιση μερικών δραστών ως αποδιοπομπαίους τράγους συνεχίζει όχι μόνο να αφήνει τις καταπιεστικές κοινωνικές δομές άθικτες, αλλά και ταυτόχρονα απειλεί την υπόσταση των επιζώντων, που είναι σε θέση να αγωνιστούν επιτυχώς ενάντια σε

[12] Μια που αναφερόμαστε σε αυτό, μερικές φορές οι επιζώντες θα θελήσουν να εξοστρακιστούν οι δράστες τους. Αυτή ως απόκριση είναι και βάσιμη και κατανοητή και θα πρέπει να γίνεται σεβαστή. Δεν υπάρχει τίποτα αλληλοαποκλειόμενο μεταξύ της ανάλυσης των εξουσιαστικών συστημάτων και της απόρριψης των δραστών.

αυτές τις καταπιεστικές δομές. Η Κουλτούρα του Βιασμού εκτιμά τον δράστη περίπου όπως και κάθε ιμπεριαλιστικός στρατός εκτιμά τους στρατιώτες του. Με χαρά θα τον θυσιάσει αν κριθεί απαραίτητο, διότι αυτό που πρέπει να διατηρηθεί με κάθε κόστος είναι η καθυπόταξη των επιζώντων και η άενη θυματοποίησή τους. Ακριβώς όπως συμβαίνει και με την Αυτοκρατορία, μόνο μέσω αυτής της καθυπόταξης μπορεί η Κουλτούρα του Βιασμού να αναπαράγει τον εαυτό της.

ΔΙΕΞΑΓΟΝΤΑΣ ΠΟΛΕΜΟ ΣΤΗΝ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

Η λειτουργία και η αναπαραγωγή της Κουλτούρας του Βιασμού είναι αρκετά σύνθετο ζήτημα για να εξηγηθεί πλήρως και να τεκμηριωθεί όπως του αμύζει. Οι χοντροκομμένες γενικεύσεις και γραφικοποιήσεις που έχουμε ξεδιπλώσει εδώ είναι υπερβολικά απλές για να αποτυπώσουν πιστά τις δυναμικές που βιώνουμε στην καθημερινότητά μας. Παρόλο που έχουμε προσπαθήσει να κατηγοριοποιήσουμε και να καθορίσουμε τις καταπιεστικές δομές προς χάρη της σαφήνειας, να τις σχηματοποιήσουμε με την ελπίδα πως μπορούν να αναγνωριστούν, στην πραγματικότητα τα περισσότερα άτομα θα συνεχίσουν να αμφιταλαντεύονται μεταξύ των διαφορετικών ρόλων. Ακόμα και εκείνα τα πρόσωπα που κατά περιπτώσεις επιλέγουν να βγουν εκτός των κοινωνικών συμβάσεων προκειμένου να παρέχουν ουσιαστική στήριξη, μπορεί σε άλλες περιπτώσεις να έχουν υπηρετήσει την Κουλτούρα του Βιασμού ως τα πιο κτηνώδη στρατεύματά της. Ακόμα και οι επιζώντες μπορεί να μπουν σε κατασταλτικούς ρόλους ο ένας απέναντι στον άλλον, πλανεμένοι από την προοπτική να βρεθούν μία βαθμίδα ψηλότερα στην κοινωνική ιεραρχία αντί να σταθούν αλληλέγγυοι στους συντρόφους τους. Οι ρόλοι των ανθρώπων δεν είναι στατικοί και τα συστήματα καταπίεσης δεν είναι παγιωμένα. Η αλληλεπίδραση των δυνάμεων της Κουλτούρας του Βιασμού -της σιωπής, της καταστολής και της αποκατάστασης- δεν είναι συνωμοσιολογικού τύπου. Αυτές οι -κάποιες φορές- διακριτές αλλά πάντα συνεργαζόμενες δυνάμεις δεν συναντιούνται για να φτιάξουν μια στρατηγική στόχευση ή για να επιτύχουν κάποιον καταμερισμό των ζητημάτων. Ωστόσο, η συνεργασία τους δεν εξαρτάται τόσο από πραγματικούς συσχετισμούς, όσο εξαρτάται από το κοινό συμφέρον. Εκείνοι που μοιράζονται κοινά συμφέροντα θα καταλήξουν σε παρόμοια συμπεράσματα ή θα εργαστούν σε παρόμοιους στόχους χωρίς να χρειάζεται καν να διασταυρωθούν. Με αυτόν τον τρόπο, αποκαλύπτεται πως η Κουλτούρα του Βιασμού δεν είναι απλά μια αφηρημένη έννοια, αλλά οι απτές, υλικές συνθήκες που οδηγούν τους ανθρώπους να καταλήγουν -συνειδητά ή μη- ότι το συμφέρον τους βρίσκεται στη σιωπή του επιζώντα, στο να συνεργούν στη διαρκή καθυπόταξή του ή στην ενεργή σύγκρουση με τον αγώνα των επιζώντων.

Το παράπονο ότι οι άνθρωποι «απλά επιλέγουν τον εύκολο δρόμο» μερικούς αποτυπώνει το πρόβλημα και επίσης το αποδίδει μόνο στις

στιγμές ηθικής αδυναμίας μεταξύ ατόμων. Αυτό παρακάμπτει το πιο εξόφθαλμο ερώτημα: γιατί οι ριζοσπαστικές μας κοινότητες εξακολουθούν να είναι δομημένες με τέτοιο τρόπο, ώστε η υποστήριξη ενός επιζώντα να μην είναι ο «εύκολος δρόμος»; Τί είναι αυτό που το κάνει δύσκολο; Μια πιο υλιστική οπτική στις αποκρίσεις μας απέναντι στη διαπροσωπική βία, αυτή που δεν κοιτάζει την πολιτική άποψη κάποιου ανθρώπου ή την αίσθηση της αξιοπρέπειάς του, αλλά αντιθέτως κοιτάει τις υλικές συνθήκες όπως οι κοινωνικές του σχέσεις εξάρτησης (για παράδειγμα, με ποιους είναι κοντά, με ποιους ζει, με ποιους οργανώνεται, ποια είναι τα δίκτυα υποστήριξής, σε τί βασίζεται και υπολογίζει και πώς όλα αυτά θα μπορούσαν να επηρεαστούν αν υπήρχε μια πιο ειλικρινής στήριξη στον επιζώντα;), θα μπορούσε να διαφωτίσει περισσότερο για το πώς τα δικά μας συμφέροντά ελέγχονται και μορφοποιούνται από την Κουλτούρα του Βιασμού.

Ίσως ο σημαντικότερος παράγοντας άμβλυνσης αυτών των συνθηκών είναι η Ισχύς. Τόσο η ισχύς που έχει ένας επιζώντας στην κοινότητα όσο και η ανάλογη ισχύς του δράστη είναι καθοριστικοί παράγοντες που διαμορφώνουν την αντίδραση της κοινότητας. Όταν ένας δράστης κατέχει πολύ μικρότερη ισχύ συγκριτικά με έναν επιζώντα, ή όταν ο δράστης δεν αποτελεί καν μέρος της κοινότητας, ένα σόου υποστήριξης είναι ανέξοδο και βοηθάει στη διατήρηση του φιλανθρωπικού προσώπου της Κουλτούρας του Βιασμού. Φυσικά, αυτή η περίπτωση σπανίζει. Συνηθίζεται να τονίζεται εντόνως πως η υποστήριξη σε έναν επιζώντα δεν πρέπει να παρεμποδίζεται από τη θέση ισχύος του δράστη στην κοινότητα, ωστόσο η ίδια η θέση ισχύος, ως τέτοια, επιδέχεται ελάχιστης διερεύνησης, ακριβώς όπως συμβαίνει και σε κάθε πιθανό συσχετισμό ανάμεσα στη θέση ισχύος και τη διαπροσωπική βία (η οποία από μόνη της είναι μια ωμή έκφραση ισχύος). Η αποτυχία εγκαθίδρυσης αυτής της σύνδεσης μοιάζει σα να ρωτάς κάποιον «η κότα έκανε το αυγό ή το αυγό την κότα;» και στη συνέχεια να επιμένεις πως η κότα και το αυγό δεν έχουν καμία σχέση μεταξύ τους. Αυτό το τυφλό σημείο είναι εξαιρετικά περίεργο που εμφανίζεται ανάμεσα στους αναρχικούς, οι οποίοι ισχυρίζονται ότι αντιτίθενται σε όλες τις μορφές ιεραρχικής εξουσίας.

Επομένως, μια ουσιαστική ανάλυση της λειτουργίας της Κουλτούρας του Βιασμού πρέπει επίσης να εμπεριέχει μια ανάλυση των εξουσιαστικών σχέσεων που κυβερνούν τις ζωές μας. Αυτή δεν περιλαμβάνει μόνο τις ιεραρχίες, τυπικές ή μη, οι οποίες επιμένουν να εμφανίζονται ακόμα και σε αναρχικούς χώρους, αλλά περιλαμβάνει τα συστήματα εξουσίας που της δίνουν υπόσταση όπως η Πατριαρχία, η Λευκή Ανωτερότητα, η Αποικιοκρατία, η σωματική Αρτιότητα κ.ο.κ. Οφείλουμε να παραδεχτούμε τη νόμιμη θέση που καταλαμβάνει η Κουλτούρα του Βιασμού στην Καπιταλιστική κοινωνία. Μέσα από αυτό, μπορούμε να αναγνωρίσουμε την Κουλτούρα του Βιασμού ως ένα μηχανισμό κοινωνικού ελέγχου, καθώς ενισχύει τα συστήματα Εξουσίας και κυριαρχίας, τα οποία με τη σειρά τους την αναπαράγουν. Τότε, έρχεται η στιγμή που γίνεται απαραίτητο να υπονομεύσουμε τις ιεραρχικές διακρίσεις που εξυπηρετούν τόσο στην

διευκόλυνση ύπαρξης της διαπροσωπικής βίας όσο και στη μορφοποίηση των συμφερόντων εκείνων που είναι σε θέση να απαντήσουν σε αυτήν. Πολλοί αναρχικοί δικαίως απορρίπτουν την ομφαλοσκοπηση της πολιτικής των ταυτοτήτων, αλλά μία αιχμηρή ανάλυση των συστημάτων εξουσίας, των τρόπων με τους οποίους αυτά τα συστήματα προσφέρουν προνόμια σε κάποιους από εμάς και καταπίεση σε κάποιους άλλους, και των τρόπων που οι δικές μας εμπειρίες από αυτά τα συστήματα εξουσίας επηρεάζουν τους τρόπους που αντιστεκόμαστε σε αυτά, είναι κομβικής σημασίας για μία ουσιαστική αντίσταση. Για να επιτεθούμε επιτυχώς στην Κουλτούρα του Βιασμού, πρέπει να πλήξουμε τις ρίζες αυτής της Εξουσίας.

Η ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

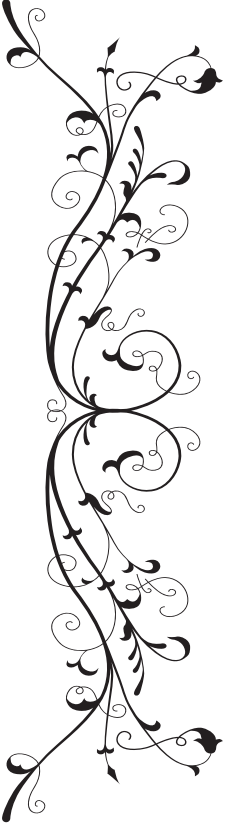
Πολλοί ακτιβιστές που εναντιώνονται κατά της βίας ξεκινούν από την αβέβαιη υπόθεση περί κοινότητας: ότι ένας επιζώντας έχει μια κοινωνική βάση στην οποία μπορεί να στραφεί για υποστήριξη ή διαφορετικά πως έχει ένα δίκτυο υποστήριξης που ξεφεύγει από την επιρροή της Εξουσίας που έχουμε ήδη αναφέρει. Σε αυτό το σημείο, η κοινότητα είτε ορίζεται κάπως θολά είτε δεν ορίζεται καθόλου. Μήπως η κοινότητα καθορίζεται από έναν γεωγραφικό χώρο, όπως η γειτονιά στην οποία ζεις; Μήπως καθορίζεται από κάποια κοινή ταυτότητα ή εμπειρίες, όπως το να είσαι queer ή μαύρος; Μήπως είναι οι άνθρωποι που περνάς τον περισσότερο χρόνο μαζί τους, όπως η οικογένεια, οι συνάδελφοι ή οι φίλοι; Μια κοινότητα ίσως να είναι ο συνδυασμός όλων αυτών των πραγμάτων, όμως και πάλι κανένα από αυτά δεν υποδεικνύει μια σύμφυτη θέση υποστήριξης.

Αυτό για το οποίο συχνά γίνεται αναφορά και περιγράφεται ως «αναρχική κοινότητα» θα ήταν ίσως πιο ακριβές να αποτυπωθεί ως μία νεανική υποκουλτούρα¹³. Η εφήμερη και προσωρινή της φύση, την καθιστούν ελλιπή ως προς τη μακρόχρονη διαδικασία επούλωσης τραύματος. Επιπλέον, τόσο η εξάρτηση όσο και η ενδυνάμωση της Κουλτούρας του Βιασμού από άλλα συστήματα Εξουσίας θέτουν μια ιδιαίτερη πρόκληση στις κατά κύριο λόγο λευκές, μεσοαστικές και αρκετά συχνά ανδροκρατούμενες αναρχικές κοινότητες της Βόρειας Αμερικής. Δεν είναι ασυνήθιστο για τέτοιες κοινότητες να έχουν συμβιβαστεί σε τέτοιο βαθμό με τις προνομιακές τους θέσεις, ώστε να καταλήγουν τόσο υπόδουλες διαφόρων εξουσιαστικών συστημάτων που αδυνατούν να διακινδυνεύσουν μία ουσιαστική επίθεση εναντίά τους. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η αναρχική «κοινότητα» δεν αποκαλύπτεται ως ένας ριζοσπαστικός χώρος από τον οποίο μπορεί να ξεκινήσει η επίθεση, αλλά ως ένα αντιδραστικό σώμα που σκοπεύει να

[13] Αυτό ισχύει αν θέλουμε να περιγράψουμε αυτή την κοινότητα όπως πραγματικά είναι, αντί να την ορίζουμε σύμφωνα με τις φαντασιώσεις μας.

συνθλίψει αυτές τις επιθέσεις. Είναι «αναρχική» και «κοινότητα» μόνο καθ' εικόνα.

Πολλοί αναρχικοί ούτε καν συνειδητοποιούν τη σημασία και τις διασυνδέσεις ανάμεσα στο να χτίζεις μια κοινότητα και να επιτίθεσαι στα συστήματα καταπίεσης. Και όσοι από εμάς το αντιλαμβανόμαστε, σπάνια χρησιμοποιούμε αυτή τη συνειδητοποίηση πέρα από τη ρητορική μας. Για να το πούμε ίσως πιο συγκεκριμένα, κάνουμε συχνά το λάθος να υποθέτουμε ότι οι στόχοι των «επιθέσεων» μας βρίσκονται αποκλειστικά έξω από εμάς. Ας αποσαφηνίσουμε πως σε αυτό το κείμενο, η έννοια της επίθεσης δεν γίνεται αντιληπτή με τη στενή μιλιταριστική προσέγγιση που προβάλλεται κατά κύριο λόγο στην καταστροφή της ιδιοκτησίας και τις μάχες σώμα με σώμα, μία θέση που προκρίνεται από πολλούς αναρχικούς. Αντίθετα, η επίθεση σε αυτό το κείμενο αφορά τη διαδικασία κατά την οποία αναγνωρίζουμε τις δυνάμεις που μας καταπιέζουν και επιδιώκουμε να τις καταστρέψουμε. Το ζήτημα της βίας, δηλαδή αυτό που θα χρειαστεί για να καταστραφούν τα συστήματα Εξουσίας, σε μεγάλο βαθμό δεν είναι μόνο στα χέρια μας. Ο Καπιταλισμός, με τους στημένους στρατούς του και τις μυριάδες φυλακές, έχει αποσαφηνίσει με απόλυτο τρόπο τη θέση του πάνω στο ζήτημα. Εκείνοι οι σύντροφοι ανάμεσά μας που αναπόφευκτα κουβαλούν το φορτίο της λευκής ανωτερότητας, της πατριαρχίας και της αποικιοκρατίας, εκείνοι οι σύντροφοι και συντρόφισσες που συχνά βρίσκουν τους εαυτούς τους στη θέση του απολογητή, ας ελπίσουμε ότι θα ασκηθούν σε ένα ευρύτερο φάσμα επιλογών. Μπορούν να επιλέξουν να συμμετάσχουν μαζί μας. Μπορούν να επιλέξουν, όπως έχουμε κάνει κι εμείς, να επιτίθενται σε εκείνες τις διαστάσεις των υπάρξεών τους που αναπαράγουν τον παλιό κόσμο και να στηρίζουν τις επιθέσεις ενάντια σε όσους επιλέγουν το αντίθετο. Αυτή θα έπρεπε να είναι η επιλογή που καθορίζει τον αναρχικό, αυτή είναι η επιλογή που μας ξεχωρίζει από τους εχθρούς μας και μας οδηγεί προς τους συντρόφους και τις συντρόφισσές μας. Μέσα από αυτή την επιλογή, ο κάθε αυθεντικός αγώνας μπορεί να γίνει πραγματικότητα.

*«Οι σακατεμένοι άνθρωποι
είναι επικίνδυνοι.
Ξέρουν ότι μπορούν να επιβιώσουν»*

μαΐος 2017
ΡΕΣΟΛΥΤΟ

πρωτοβουλία ενάντια στο σεξισμό, την πατριαρχία,
τους έμφυλους διαχωρισμούς και διακρίσεις